

Maatalouden taloustilit (EAA) 2019

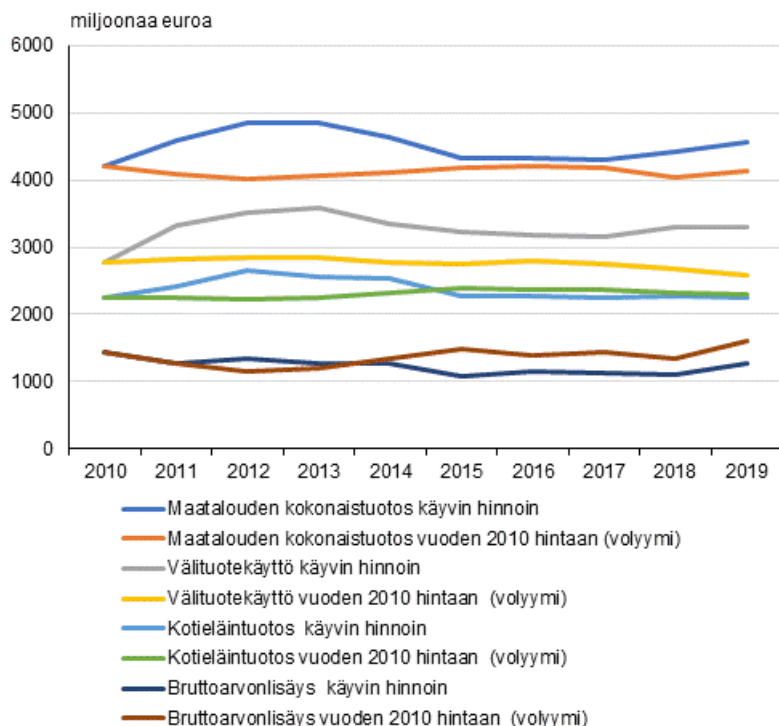
Maataloudessa hieman valoa neljän vuoden kaamoksen jälkeen

Suomessa maataloustoimialan käyvin hinnoin lasketun tuotoksen arvioidaan vuonna 2019 kasvavan noin 4 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen, yhteensä reiluun 4570 milj. euroon. Kotieläintuotannon osuus toimialan kokonaistuotoksesta on noin 50 prosenttia, kasvituotannon osuus 36 prosenttia ja loppuosa muodostuu maatalouspalveluiden sekä liitännäiselinkeinojen harjoittamisesta. Tiedot käyvä ilmi nyt ensimmäistä kertaa Suomessa julkaistavasta Maatalouden taloustilit tilastosta.

Vuonna 2019 peltokasvien tuotantomäärissä palattiin katovuoden 2018 jälkeen lähes normaalivuosien tasolle. Kasvituotannon kannalta sääolot vaihtelivat alueittain. Pohjanmaalla korjattiin paikoin hyvä sato, kun Uudellamaalla puolestaan hehtaarisadot jäivät melko alhaisiksi. Kasvituotannon volyymien ennakoitaan kasvavan vuonna 2019 noin 11 % edellisvuodesta. Kasvu näkyy erityisesti vilja- ja rehukasvien tuotannossa. Viljanviljelyn ja puutarhatuotannon arvot olivat liki yhtä suuret, ja niiden yhteenlaskettu osuus on noin 70 prosenttia vuoden 2019 kasvituotannon ennakoidusta 1640 milj. euron arvosta.

Tässä julkistuksessa maatalouden kehitystä on kuvattu 10 vuoden aikasarjana. Seuraavassa kuviossa on esitetty maatalouden tuotoksen, tuotantopanosten (välituotekäyttö) ja niiden erotukseksi jäävän arvonlisäyksen kehitystä vuodesta 2010 vuoteen 2019. Kuvion volyymisarjat on deflatoitu vuoden 2010 tasolle. Volyymimuutos kuvaa lähinnä määrällistä ja/tai laadullista muutosta (volyyymia).

Maatalouden tuotoksen, välituotekäytön ja arvonlisäyksen kehitys vv. 2010-2019

Maataloustuotteiden hinnat kohosivat vuosikymmenen alkupuolella selvästi volyymia nopeammin, mutta hintakehitys kääntyi laskuun vuonna 2014 palaten vuosina 2015-2017 samalle tasolle kuin se oli vuonna 2010. Kasvituotannossa hinnat kääntyivät jälleen nousuun vuonna 2018 – 2019, mutta kotieläintuotannossa hinnat pysyivät vuosina 2018 – 2019 edelleen vuoden 2010 tasolla.

Välituotekäytön käypä arvo kohosi heti jakson alkuvaiheessa volyymia korkeammalle tasolle, ja ero on pysynyt suurena koko tarkastelujakson. Välituotekäytön volyyymi on pienentynyt erityisesti jakson loppupuolella, kun taas käyvin hinnoin laskettu arvo näyttää kohoavan vuosina 2018-2019.

Tällä jaksolla maatalouden arvonlisäyksen volyyymi kohosi 12 %, kun se käyvin hinnoin laskettuna puolestaan aleni 12 %. Ts. tavaroita ja palveluita (määrää ja/tai laatua) tuotettiin vuonna 2019 noin 12 % enemmän kuin vuonna 2010, mutta siitä saatu tulo oli 12 % alhaisempi kuin jakson alussa. Toimialoittaisten bruttoarvonlisäysten summa (lisättyä tuoteveroilta ja vähennettynä tuotetuilla) vastaa kansantalouden tilinpidossa käytettyä käsitettä bruttokansantuote (BKT).

Maatalouden taloustilien (Economic accounts for agriculture, EAA) tiedot tuotetaan Tilastokeskuksessa osana kansantalouden tilinpidon tietojärjestelmää. EAA tilien laadinta perustuu EU:n harmonisoimaan ja säätämään tilinpitoon. Taloustilien tiedot ovat siten tärkeä seurantaväline niin EU:n komissiolle kuin muillekin yhteisen maatalouspolitiikan suunnittelijoille. Tämänkin tilaston tiedot löytyvät joulukuun puolenvälin jälkeen myös Eurostatin tietokannoista. Siellä on mahdollisuus vertailla Suomen tietoja niin koko EU:n kuin kaikkien jäsenmaiden tietoihin.

Sisällys

Vuosien 2018 ja 2019 välinen vertailu.....4

Taulukot

Maatalouden taloustili, Ennakollinen tieto 2019.....5

Laatuseloste: Maatalouden taloustilit (EAA).....7

Vuosien 2018 ja 2019 välinen vertailu

Seuraavassa taulukossa kuvataan vuoden 2019 tuloksia kolmen eri indeksin avulla. Vuotta 2018 vastaa luku 100. Volyymi-indeksi kuvaa volyymin muutosta, vastaavasti hintaindeksi hinnan muutosta ja arvoindeksi kuvaa kyseisen erän käypähintaista arvon muutosta. Taulukossa on esillä vain arvoltaan suurimmat erät – täydelliset tiedot löytyvät tilaston liitteenä olevista tietokantataulukoista. Esimerkiksi viljantuotannon volyyymi kasvoi 1,24 kertaiseksi (eli 24 % kasvu) verrattuna edellisvuoteen. Hinta puolestaan kohosi 1,09 kertaiseksi, ja tuotoksen käypähintaisen arvon ennakoidaan olevan 1,35 kertaa edellisvuotta korkeammalla tasolla.

Maatalouden taloustili, Ennakollinen tieto 2019

	Arvo 2018 M€	Volyyymi- indeksi	Hinta- indeksi	Arvo- indeksi	Käypä arvo 2019 M€
01 Viljakasvit (ml siemenet)	443	124	109	135	598
02 Teollisuuskasvit	56	95	100	95	53
03 Rehuksavit	235	127	110	140	329
04 Vihannekset ja puutarhataloustuotteet	512	99	90	89	454
05 Perunat (ml siemenperunat)	74	99	105	104	77
06 Hedelmät	120	97	97	94	113
09 Muut kasvinviljelytuotteet	13	137	96	131	17
10 Kasvinviljelyn tuotos (01-09)	1 452	111	102	113	1 640
11 Eläimet	885	103	103	106	935
11.1 Nautakarja	412	104	101	105	433
11.2 Siat	257	104	104	108	277
11.5 Siipikarja	183	100	105	105	192
12 Kotieläintuotteet	1 388	96	98	95	1 318
12.1 Maito	1 094	100	98	98	1 070
12.2 Munat	78	102	102	104	81
12.9 Muut eläintuotteet yhteensä	216	78	99	77	166
13 Kotieläintalouden tuotos (11 + 12)	2 273	99	100	99	2 252
14 Maataloustuotteiden tuotos (10 + 13)	3 725	104	101	105	3 892
15 Maatalouspalvelujen tuotos	146	96	103	98	144
16 Maatalouden tuotos (14 + 15)	3 872	103	101	104	4 036
17 Sivutoiminnot (maataloudesta erottamattomat)	544	96	103	98	535
18 Maataloustoimialan tuotos (16 + 17)	4 416	102	101	104	4 571
19 Välituotekäyttö yhteensä	3 302	97	104	100	3 297
19.0.2 Energia; voiteluaineet	454	90	102	92	417
19.0.3 Lannoitteet ja maanparannusaineet	284	98	103	100	285
19.0.6 Rehut	1 018	97	106	103	1 051
19.0.9 Maatalouspalvelut	325	99	101	100	324
20 Perushintainen bruttoarvonlisäys (18 - 19)	1 114	120	95	114	1 274
21 Kiinteän pääoman kuluminen	1 198	100	100	100	1 200
22 Perushintainen nettoarvonlisäys (20 - 21)	-84	..	..	..	74
23 Palkansaajakorvaukset	322	..	..	102	328
24 Muut tuotantoverot	..	..	..	..	..
25 Muut tuotantotukipalkkiot	1 549	..	..	100	1 548
26 Tuotannon tekijätulo (22 - 24 + 25)	1 465	..	..	111	1 622
27 Toimintaylijäämä / sekätulo (22 - 23 - 24 + 25)	1 143	..	..	113	1 294
28 Maanvuokrat	225	..	..	101	228
29 Korot, maksetut	89	..	..	101	90
31 Yrittäjätulo (27 - 28 - 29 + 30)	829	..	..	118	976
40 Maatalouden kokonaistyöpanos	60	..	..	98	59

Teollisuuskasveilla tarkoitetaan lähinnä öljykasveja, sokerijuurikasta sekä valkuaiskasveja. Öljykasvien sato oli heikko, mutta herneestä, härkäpavusta, sokerijuurikkaasta ja kuminasta saatu parempi sato paikkasi heikkoa rypsi- ja rapsisatoa. Tämän seurauksena teollisuuskasvien volyyymi supistui vain noin viisi prosenttia edellisvuodesta.

Hyvä nurmirehusato nostaa myös kasvituotannon arvoa. Toisaalta nurmirehu käytetään välituotteina kotieläimille, joten samalla se kohottaa toimialan laskennallista välituotekustannusta. Toki hyvä rehusato vaikuttaa myös erityisesti nautakarjataloudesta odotettavaan tulokseen; kaupallisia rehuja ei välttämättä tarvitse hankkia niin paljon, jos käytettävissä on kotoista rehua.

Vihannesten ja muiden puutarhatuotteiden hinnat ovat olleet viime vuotta alhaisemmalla tasolla, joten puutarhatalouden tuotoksen arvon odotetaan alenevan reilut 10 prosenttia.

Perinteisen kotieläintuotannon volyymin ja hintojen ennakoidaan pysyvän viimevuotisella tasolla, tai jopa hieman kasvavan. Ainoastaan turkistuotannon volyymin arvioidaan supistuvan viime vuodesta reilusti, mikä laskee koko kotieläintalouden volyymia hieman.

Välituotekäytön määrä ja arvotiedot ovat vielä tässä vaiheessa vuotta hyvin ennakkollisia, joten yleensä niitä joudutaan korjaamaan sitten kun uutta tietoa on saatavilla. Volyymiin ennakoidaan kuitenkin pientä laskua, kun hintojen puolestaan odotetaan hieman kohoavan. Rehukustannus vastaa lähes kolmannesta välituotekäytön kokonaisarvosta. Rehukustannuksesta reilut 40 % on peräisin omalla tilalla tuotetusta rehusta.

Bruttoarvonlisäys saadaan vähentämällä tuotoksesta välituotekäyttö. Volyymi kasvaa vuonna 2019 noin 20 % verrattuna edellisvuoteen, mutta tuotoksen ja välituotekäytön hinnoissa tapahtuneiden muutosten seurauksena käypähintainen bruttoarvonlisäys kohoaa vain 14 %. Kun bruttoarvonlisäyksestä vähennetään pääomien kuluminen, eli poistot, saadaan nettoarvonlisäys. Käyvin hinnoin laskettu nettoarvonlisäys näyttää kohoavan neljän tappiollisen vuoden jälkeen positiiviseksi.

Maatalouden yrittäjätulo* saadaan, kun nettoarvonlisäykseen lisätään muut tuotantotuet, sekä vähennetään maksetut palkat, maanvuokrat ja maksetut korot. Muilla tuotantotuilla tarkoitetaan sellaisia tukia, joita ei voida suoraan yhdistää mihinkään tuotteeseen. Näiden tukien kokonaismäärä oli vuonna 2019 noin 1550 milj. euroa, kun ns. tuotetukien määrä oli noin 350 miljoonaa euroa. Maatalouden yrittäjätulon odotetaan kasvavan edellisvuodesta noin 18 prosenttia vajaaseen miljardiin euroon. Tosin yrittäjätulon arvo vuonna 2010 oli reilut 1,5 miljardia, joten se jää edelleen noin kolmanneksen 10 vuoden takaisesta. Joka tapauksessa yrittäjätulo näyttää muodostuvan korkeimmaksi viiteen vuoteen.

Laatuseloste: Maatalouden taloustilit (EAA)

1. Tilastotietojen relevanssi

Maatalouden taloustilien (The Economic Accounts for Agriculture, EAA) laadinta perustuu EU:n lakiin (134/2004/EY). Maatalouden taloustilastoja laaditaan Suomessa tiiviissä yhteydessä kansantalouden tilinpidon kanssa. Maatalouden taloustilit ovatkin kansantalouden yksi ns. satelliittitili, jolla pyritään kuvaamaan kansantalouden tilinpidon ydinjärjestelmän ulkopuolelle jäävän maataloustuotannon taloudellista merkitystä. Siitä käytetään tässä julkaisussa nimitystä Maatalouden taloustilit (EAA).

Suomi on toimittanut em. taloustilien tietoja Euroopan tilastovirasto Eurostatille Suomen EU jäsenyydestä alkaen. Yhtenäinen aikasarja EU:n tietokannassa Suomen osalta alkaa vuodesta 1975. Kotimaassa näitä tietoja ei ole julkaistu ennen vuotta 2019. Maatalouden taloustilit ovat vertailukelpoisia EU-maiden välillä, koska tiedot tuotetaan samoilla menetelmillä ja luokituksilla.

Maatalouden taloustilien tärkeimpiä käyttäjiä ovat EU:n maatalouden pääosasto (DG AGRI) sekä kansalliset maatalousministeriöt. Maatalouden taloustilien päätavoite onkin tuottaa tietoja yhteisen maatalouspolitiikan seurantaan ja arviointia varten. Lisäksi merkittäviä tietojen käyttäjiä ovat poliitikot, tutkijat ja toimittajat. Toki kaikki muutkin asiasta kiinnostuneet voivat vapaasti käyttää ja hakea taloustilien tietoja sekä [Eurostatin julkaisuista](#) että suoraan EU:n [tietokannasta](#). Eurostat julkaisee Maatalouden taloustilien tietoja kolme kertaa vuodessa.

Maatalouden taloustilien päätavoite on tuottaa tietoja yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) seurantaan ja arviointia varten. Maatalouden taloustilien satelliittiluonteesta johtuen laadinta pohjautuu valtaosin kansantalouden tilinpidon laadintamenetelmiin, joita puolestaan säädellään Euroopan kansantalouden tilinpidon ohjeistuksella (ESA). Maatalouden taloustileillä käytetään kansantalouden tilinpidon käsitteitä, jotka on sovitettu maatalouden toimialan erityisluonteeseen. Maatalouden taloustilien tiedot ovat muita maatalouden taloustilastoja tarkentavia ja niitä täydentäviä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Koska Maatalouden taloustilien laadinnasta on säädetty Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus (134/2004/EY), niin tilien laadinta noudattaa Maatalouden taloustilien [menetelmäkuvausta](#) ja käsikirjaa (Manual on the Economic Accounts for Agriculture and Forestry). Em. ohjeissa on vahvistettu taloustileillä käytettävät käsitteet, luokitukset ja periaatteet, sekä tilien laadinnan säännöt. Euroopan Unionin yhtenäisten tietotarpeiden takia lähdetilastojen tuoteluokille voidaan tehdä uudelleenryhmittelyjä, tarkennuksia ja erittelyjä.

Maatalouden taloustilien laadinta perustuu toimialan käsitteeseen. Tiedot kuvaavat pelkkää maataloustoimialaa ilman metsätaloutta ja kalastusta. Yritysten harjoittamat metsästyspalvelut kuuluvat periaatteessa tilien tietosisältöön, mutta Suomessa ko. yritysten tuotantoa ei ole laskettu maatalouden taloustileille sen vähäisen merkityksen vuoksi. Em. tiedot julkaistaan joka tapauksessa kansantalouden tilinpidon julkistusten yhteydessä toimialan 017, 03 Riista- ja kalatalous tietona. Maatalouden taloustilien tärkeimmät tietolähteet ovat Luonnonvarakeskuksen, Ruokaviraston, Maa- ja metsätalousministeriön sekä Tilastokeskuksen tilastot, rekisterit, tiedustelut ja tutkimukset.

Tuoteluokituksina käytetään maataloustoimialan luonteenomaisten toimintojen luetteloa sekä välituotekäytön ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen nimikkeitä, jotka on määritelty Maatalouden taloustilien käsikirjassa. Maatalouden taloustileillä esitellään maatalouden tuotos tuotteittain sekä tuottajahintaisena että perushinnan mukaan laskettuna (tuottajahinta – tuotetuet + tuoteverot = perushinta). Välituotekäytön arvo on laskettu perushintaan tuotteittain, investoinnit, arvonlisäys, pääomansiirrot, muut tuotantotukipalkkiot ja maatalouden yrittäjätulo. Tuotantoon sisältyy myös omaan käyttöön tuotettu tuotos, sikäli kun se tapahtuu markkinatuottajien omistamissa tuotantoyksiköissä. Kaikki pelkästään omaan käyttöön tuottavat tuotantoyksiköt on rajattu taloustilien ulkopuolelle, kuten ns. keittiöpuutarhat. Kansantalouden tilinpidossa niiden tuotoksen arvo sen sijaan huomioidaan. Tämä aiheuttaa erityisesti puutarhatuotannon osalta ison eron taloustilien ja kansantalouden tilinpidon lukujen välillä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maatalouden taloustilien tiedot perustuvat suurimmaksi osaksi Suomen virallisiin tilastoihin (SVT) ja niistä saatuihin tietoihin. SVT tilastojen tuotanto on pääsääntöisesti lakiperusteista, joten niiden tuotantoa valvotaan myös tarkkaan. Tietojen tarkastusta ja validointia on myös lisätty Eurostatin taholta viime vuosina. Suomessa tilien luotettavuuden takaamiseksi tietoja verrataan muihin taloustilastoihin, kuten Tilastokeskuksen tuottamaan Maa- ja metsätalousyriyten taloustilaston (MMYTT) ja Luonnonvarakeskuksen (Luke) tuottamaan maatalouden kannattavuuskirjanpidon tuottamiin tietoihin. Osa lähdetietoina käytetyistä tilastoista on otostutkimuksia, joiden luotettavuus perustuu tilastolliseen edustavuuteen.

Toisin kuin kansantalouden tilinpidossa Eurostatille lähetettäviä maatalouden taloustilien tietoja voidaan revisioida vuosittain vaikkapa koko aikasarjan osalta. Tiedot voivat tarkentua jos käytettävissä on uusia ja tarkentuneita lähdeaineistoja, tai silloin kun laadintamenetelmät muuttuvat merkittävästi. Tilastointivirheet oikaistaan tilaston kotisivuilla.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Maatalouden taloustilasto ilmestyy kerran vuodessa vuositilastona joulukuussa samassa yhteydessä kun Eurostatille toimitetaan ensimmäinen ennakko kuluvaan vuoden tuloksista. Maatalouden taloustilien tuotanto- ja julkistusaikataulu on siten sidottu tietojen toimittamiseen Eurostatille. Kuluvaan vuoden osalta tiedot ovat siten hyvin ennakkollisia, koska ne julkaistaan jo ennen vuoden loppumista. Aiempien vuosien osalta julkaistavat tiedot ovat toki tarkempia, joskin erityisesti edellisen vuoden tiedot tulevat yleensä revisioitumaan hieman erityisesti välituotekäytön osalta. Maatalouden taloustilien (EAA) julkistamisen ajankohta on luettavissa Tilastokeskuksen verkkosivulta [julkistamiskalenterista](#).

5. Tietojen saatavuus

Maatalouden taloustilaston tiedot julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla tilaston julkistamispäivänä. Tilastosta ei tuoteta paperijulkaisua. Tilaston kuvaus, julkistukset, laatuseloste, käsitteet, määritelmät ja luokitukset ovat luettavissa tilaston kotisivulta. Kuten edellä mainittiin, Eurostatin tietokannasta on saatavissa kaikkien EU-maiden maatalouden taloustilien tiedot englanniksi. Aikasarjan alkamisajankohta riippuu pääsääntöisesti siitä, milloin lähettäjämaa on liittynyt Euroopan yhteisöön.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden taloustilien tiedot poikkeavat jonkin verran kansantalouden tilinpidon tiedoista syistä joita jo edellä mainittiin. Maatalouden aluetaloustilasto eroaa käsitteellisesti myös pääasiassa yrityskohtaisia tuloksia esittelevistä maa- ja metsätalousyriyten taloustilastosta, sekä FADN kirjanpitoaineistosta. Maatalouden taloustilin käsitteet ovat lähinnä vertailukelpoisia kansantalouden tilinpidon käsitteiden kanssa. Maatalouden taloustilien lähestymistapa on kuvata kokonaisuudessaan kaikkien maataloustoimiolojen tuotanto, joihin sisältyy perinteisen maataloustuotannon lisäksi mm. puutarhatalous, turkistuotanto, porotalous, hunajan tuotanto jne. MMYTT tilastossa huomattava osa em. tuotantosuoventien tiedoista puuttuu.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Maatalouden taloustilien laadinnassa noudatetaan Maa- ja metsätalouden taloustilien menetelmäkäsikirjaa. Menetelmäkäsikirjassa vahvistetaan yhtenäiset käsitteet, määritelmät, tilinpitosäännöt ja luokitukset, joita Euroopan Unionin jäsenvaltioiden tulee käyttää maatalouden taloustileillä. Tilikokonaisuus muodostuu Euroopan kansantalouden tilinpidon 2010 mukaisista tuotanto-, tulonmuodostus-, yrittäjätulo- ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen tileistä. Tilijärjestelmä kuvaa maataloutta kokonaisvaltaisesti, ja on kansainvälisesti yhtenäinen tilastojärjestelmä eri maiden maatalouden mittaamiseksi.

Lisätietoja

Hannu Maliniemi 029 551 2796
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

maataloustilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Maatalouden taloustilit (EAA), Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2670-0999 (pdf)